

แฟชั่นเพื่อการใช้สอย FASHION FOR UTILITY

เดชชาติ ศรีอยู่พุ่ม / DEJCHAT SRIYOOPUM

ภาควิชาการออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
DEPARTMENT OF FASHION AND TEXTILE DESIGN, FACULTY OF FINE ART,
BANGKOK UNIVERSITY

บทคัดย่อ

หลายปีที่ผ่านมาแฟชั่นย้อนยุคหรือแนววินเทจกลับมาเป็นที่นิยมกลายเป็นแฟชั่นสมัยนิยมไปแล้ว การออกแบบเสื้อผ้าแฟชั่นแนวย้อนยุคยุคหนึ่งซึ่งน่าสนใจมากคือแฟชั่นในยุคสงครามโลกครั้งที่สองที่เกิดแฟชั่นเพื่อประโยชน์ใช้สอยที่บทบาทของเสื้อผ้ามีไว้เพื่อการสวมใส่เท่านั้น ความสวยงามสร้างสรรค์ถือเป็นสิ่งที่ฝ่าฝืนกฎหมาย นอกจากจะรู้ถึงลักษณะเสื้อผ้าแล้วเรายังได้ศึกษาประวัติศาสตร์ การมีชีวิตความเป็นอยู่ การคิดค้นผลิตภัณฑ์ขึ้นมาทดแทน การแก้ไขปัญหาสินค้าขาดแคลน ทำให้เราทราบว่าคนสมัยก่อนปฏิบัติตัวอย่างใดในภาวะที่สังคมเกิดความฝืดเคือง ซึ่งน่าจะเป็นสิ่งที่สะท้อนปัญหาเพื่อเป็นแนวคิดเกื้อหนุนความรู้ในการปรับตัว เอาตัวรอดให้ได้ของประชาชนในสมัยนั้น

คำสำคัญ : แฟชั่นยุคสงครามโลก เสื้อผ้าเพื่อการใช้สอย กฎของการผลิตเสื้อผ้า การคิดสิ่งทดแทน การปรับตัว

Abstract

For years, the vintage clothing has been such a huge trend in fashion. We have been talking about this vintage trend especially fashion trend in wartime period. The fashion is for utility that was just for wearable only; creativity is unacceptable and illegal either. Not only we study about the silhouette and fashion item, but also still focus on the history and lifestyle and the other product substitutes, including the concept of living from struggling with the product shortage in the past for us to know how people survived during the wartime.

Keywords : fashion in wartime, utility fashion, creativity is illegal, product substitutes, concept of living changes

บทนำ

แฟชั่นที่เกิดขึ้นในช่วงสงครามโลกเรียกว่าแฟชั่นเพื่อการใช้สอยเป็นแฟชั่นที่เน้นความเรียบง่าย ไม่มีรายละเอียดการตกแต่ง รูปแบบของการออกแบบต้องมีมาตรฐานตรงตามที่คณะกรรมการที่มาจากรัฐบาลตั้งข้อกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ไม่มีการตามกระแสแฟชั่น และไม่มีเปลี่ยนแปลงมากนักเมื่อถึงเวลาเปลี่ยนฤดูกาลแฟชั่นเกิดขึ้นเพราะความจำเป็นในการใช้ประโยชน์เท่านั้น อย่างไรก็ตามแนวความคิดของแฟชั่นที่ไม่เน้นความต้องการของผู้สวมใส่เช่นนี้จะเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกบนโลกจากยุคนั้น เนื่องจากความจำเป็นของสงครามที่ทุกอย่างขาดแคลนบวกกับโรงงานผู้ผลิตปิดกิจการไปจำนวนมาก นอกจากความเปลี่ยนแปลงในมิติของสังคมแล้วในแง่ของแฟชั่นสำหรับสตรีถือเป็นจุดเปลี่ยนเช่นกันเพราะเป็นการเกิดโครงเสื้อใหม่ที่เน้นทำให้ผู้หญิงดูเข้มแข็งขึ้นและคล่องตัวขึ้นไม่เน้นความเป็นผู้หญิงเหมือนดังสมัยก่อนที่ผ่านมาซึ่งจากบทความนี้จะศึกษาเจาะลึกลงไปในเรื่องรายละเอียดต่างๆ รวมทั้งแสดงผลที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงแฟชั่นในยุคสงครามว่าเป็นอย่างไร อีกทั้งยังจะได้ข้อคิดบางอย่างที่เราจะได้มาปรับใช้กับเราหากเราเกิดตกอยู่ในภาวะขาดแคลนสินค้าอย่างที่ผ่านมาเพื่อเป็นข้อมูลในวิเคราะห์เปรียบเทียบและใช้เป็นแนวคิดปรับใช้กับยุคเศรษฐกิจฝืดเคือง

เนื้อหา

Utility design คือ

UTILITY หรือเสื้อผ้าที่เน้นประโยชน์ใช้สอย เริ่มขึ้นในประเทศอังกฤษโดยคณะกรรมการการค้า ในวันที่ 1 มิถุนายน 1941 เพื่อแก้ปัญหาการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพต่ำถึงปานกลางให้มีคุณภาพสูงและมีราคาที่เหมาะสม โดยเน้นสินค้าประเภทเสื้อผ้า เพอร์นิเจอร์ของตกแต่ง และสินค้าบริโภคต่างๆ เป็นต้น การออกแบบเสื้อผ้าที่เน้นประโยชน์ใช้สอย คือการออกแบบที่อยู่ในเกณฑ์การออกแบบตามคณะกรรมการการค้าเป็นผู้กำหนด โดยเหล่านักออกแบบที่อยู่ในลอนดอนช่วยกันสร้างสรรค์คอลเลกชันที่จะสามารถใช้ได้ตลอดปี

การออกแบบจะต้องมีความเรียบง่ายในการตัดเย็บ และมีโครงสร้างที่สง่าและคลาสสิก ข้อกำหนดเฉพาะสำหรับผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาตให้ผลิตเสื้อผ้าที่สำคัญคือการใช้วัสดุคุณภาพในการตัดเย็บซึ่งจะได้รับ การสนับสนุนมาจากคณะกรรมการการค้าของรัฐที่จำกัดทั้งคุณภาพ และปริมาณและมีรูปแบบเพียงแบบเดียว เหตุผลอย่างหนึ่งที่รัฐบาล ต้องเข้ามาแทรกแซงการออกแบบเสื้อผ้าต่างๆ ที่ควรเป็นหน้าที่ของ นักออกแบบก็เพราะเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มถือเป็นอุตสาหกรรมที่มี ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศสูงถึงร้อยละ 85 ดังนั้นเพื่อเป็นการลด การผลิตให้พอเพียงและให้เหมาะสมกับสภาพสังคมเศรษฐกิจ คณะกรรมการการค้านี้จึงต้องเข้ามาบีบบทบาทในการควบคุม การผลิตให้เหมาะสมเพื่อช่วยควบคุมปัจจัยต่างๆ ได้ง่ายขึ้น [1]

เสื้อผ้าเพื่อประโยชน์ใช้สอยถูกผลิตขึ้นโดยวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและช่วยสร้างเงินในภาวะ สงครามแก่รัฐบาล ถึงแม้จะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทหารโดยตรง แต่รูปแบบเสื้อผ้ากลับคล้ายกับเป็นเครื่องแบบสำหรับประชาชน ในสมัยนั้นการผลิตเสื้อผ้ามักประสบปัญหาเรื่องผ้าและวัตถุดิบ ขาดตลาดและมีความจำกัดอย่างมาก การผลิตจำเป็นต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สินค้าสามารถใช้งานได้จริงและเหมาะสมกับการใช้งานจริง การส่งเสริมการผลิตต้องให้พอเพียงต่อความต้องการใช้จริงเท่านั้น ไม่มากเกินไปและไม่มีความเลือกที่หลากหลาย ไม่มีการตามกระแส แฟชั่น ไม่มีการประดับตกแต่งที่ดูฟุ่มเฟือย ซึ่งรัฐบาลได้แฝงนัย บางอย่างที่ยากจะทำให้ผู้คนรักษาใจให้ห่างจากเรื่องสวยๆ งามๆ ภายนอกและช่วยปลูกฝังศีลธรรมไม่ให้คนลุ่มหลงเพียงแต่เรื่อง ของนอกกาย แต่หากต้องการร่วมมือกันทำให้สงครามผ่านพ้นไปด้วยดี นั่นคือหลักการของการเกิดการเปลี่ยนแปลงของแฟชั่นที่เป็นก้าวที่ สำคัญที่สุด

ที่มา : <http://www.1940.co.uk/history/article/utility/utility.htm>

อย่างไรก็ตามในช่วงนั้น เสื้อผ้าเพื่อประโยชน์ใช้สอย ประสบความสำเร็จมากตามวัตถุประสงค์อย่างดีและถูกติดตาม สัญลักษณ์เครื่องหมาย CC41 ซึ่งตัวอักษร CC ทั้งสองย่อมาจากคำว่า Civilian Clothing หมายถึงเสื้อผ้าสำหรับราษฎร ส่วนตัวเลข 41 มาจากปีคริสต์ศักราชที่เริ่มผลิตนั่นคือปี 1941 นั่นเอง ซึ่งมีการค้น พบมากถึง 28 แบบ CC41 จะเน้นเสื้อผ้าที่มีราคาย่อมเยา รูปแบบ การออกแบบที่เน้นความสง่างามและสอดคล้องกับทฤษฎีของ

โมลิเนอซ์ที่ว่าด้วยเรื่องการวางกฎที่เคร่งครัดจะช่วยกระตุ้นให้เกิด ความต้องการเพิ่มในทางธุรกิจ ทฤษฎีของชาวอังกฤษผู้นี้ได้ใช้ในการ ออกแบบสินค้าต่างๆ รวมทั้งการวางมาตรการออกแบบสำหรับ เสื้อผ้า ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้สินค้าที่ผลิตขึ้นได้เพื่อการใช้สอยที่ จำเป็นเท่านั้น ส่วนเครื่องสำอางถูกพิจารณาว่าเป็นสิ่งเกินความจำเป็น และโรงงานมากมายถูกสั่งปิดซึ่งทำให้ผู้หญิงจำนวนมากไม่พอใจ ต่อการกระทำเช่นนี้ ต่อมาจึงมีการพิจารณาผ่อนปรนให้ผลิตสินค้า บางอย่างได้แต่จำเป็นต้องมีเงื่อนไขและอยู่ภายใต้ข้อกำหนด เช่น เรื่องของคุณภาพและสีสันทนบางอย่างที่ถูกห้ามให้ผลิต แต่ก็จะมี หลายคนลักลอบผลิต รัฐบาลจึงเข้ามาจัดการด้วยการควบคุม การนำเข้าและควบคุมการผลิตวัตถุดิบและจัดหาวัตถุดิบให้ผู้ผลิตเอง โดยตรง อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าโรงงานที่ถูกสั่งให้ผลิตสินค้าในจำนวน จำกัดขึ้นและใช้วัตถุดิบที่อยู่ในการควบคุมเหล่านี้ก็กลับ มี ประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งความสามารถของผู้ผลิตเองและระบบการ ผลิตเองก็ผลิตได้ในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น [2]

ที่มาแรงบันดาลใจ

ในปี 1940 แฟชั่นแบบเพื่อใช้ประโยชน์ใช้สอยเป็นที่ยอมรับ มากกว่ารูปแบบแฟชั่น หูหรา และเครื่องแต่งกายของผู้ชายไม่จำเป็นต้องเป็นชุดสูทหรือแม้แต่ต้องทำจากผ้าดีดสูท เนื่องจากช่วงนั้นผ้าดีดสูท มีราคาแพงและหายากมากจึงไม่ค่อยพบเห็นชุดสูทที่มีแบบแผน ตามประเพณีนิยมซึ่งมีขั้นตอนการผลิตสลับซับซ้อนมาก ในขณะที่ นักออกแบบเสื้อผ้าและช่างตัดเย็บผู้มีความสร้างสรรค์สามารถ ปรับตัวกับเหตุการณ์ได้ด้วยวิธีการหาวัสดุทดแทนและมีรูปแบบดี มีมาตรฐานที่เหมาะสม สวมใส่ดี และเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็น รูปแบบใหม่ของแฟชั่นในสมัยนั้นที่เกิดขึ้น แฟชั่นชายสมัยนั้น เห็นว่ามีความล้ำหน้ากว่าผู้หญิงเพราะผู้ชายเป็นผู้มีบทบาทใน สังคมมากกว่า เป็นผู้กำหนดแนวทางปฏิบัติหลายๆ อย่างซึ่งไม่เว้น แม้กระทั่งแฟชั่นเครื่องแต่งกายด้วย เสื้อผ้าของผู้หญิงได้รับอิทธิพล จากเสื้อผ้าผู้ชาย กล่าวคือเสื้อผ้านิยมให้มีรูปแบบเป็นสูทเทลเลอร์ (Tailor) มีการลดโครงสร้างแบบเดิมๆ และไม่มีการเน้นสร้อยสรตรี อย่างที่ผ่านมา แต่แทนที่ด้วยการใช้รูปทรงที่หลวมขึ้นหรือทรง เข้ารูปที่มีความทื่อ ไม่เน้นส่วนเว้าส่วนโค้งอย่างที่เคยเป็นมาก่อน ส่วนวิธีการออกแบบเสื้อผ้าจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขกับข้อกำหนด ที่ออกไว้และจำเป็นต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดแม้กระทั่งรายละเอียด เล็กๆ น้อยๆ เช่น ใช้ผ้าจำนวนเท่าไร ห้ามมีกระเป๋าสีเสื้อ การจำกัด ความยาวของเสื้อเชิ้ต และห้ามพับตลบขากางเกง เป็นต้น ถ้าหาก ตรวจสอบว่ามีการฝ่าฝืนโทษคือการสั่งปิดโรงงานเลยทีเดียว อย่างไรก็ตามนักออกแบบส่วนใหญ่บางครั้งก็อยากทำอะไรเสี่ยงๆ ขอบทำ เรื่องแหกกฎท้าทายแต่ก็จะไม่ประสบความสำเร็จนักในช่วงเวลานั้น ถ้างานออกแบบไม่ปฏิบัติตามกฎเพียงพอก็ไม่ได้ได้รับอนุญาตให้ ทำการผลิต ยกตัวอย่างเช่น งานออกแบบของ เอ็ดเวิร์ด โมลิเนอซ์ ได้ออกแบบชุดสูทที่ออกนอกแนวทางข้อกำหนดโดยการมีการเพิ่ม ขอบยื่นตลบปลายแขนและมีกระเป๋าสีเสื้อเพียงเท่านั้น จนเป็นเหตุ ทำให้ถูกสั่งห้ามผลิตเสื้อผ้างดังกล่าว นักออกแบบในประเทศอังกฤษ ที่มีชื่อเสียงยกตัวอย่างเช่น ฮาร์ดี อามิส, นอร์แมน ฮอร์เทล, เอ็ดเวิร์ด โมลิเนอซ์, ดิกบี มอร์ดัน, วิกเตอร์ สตีเบล, เบียงกา มาสกา

ภาพที่ 2 รูปแสดงเปรียบเทียบการออกแบบชุดทำงานของผู้ชายและผู้หญิงในช่วงนั้น
ที่มา : www.costumes.org

การออกไปทำงานในชีวิตประจำวัน

เนื่องจากเป็นช่วงสงครามทำให้ผู้หญิงที่ยังไม่ได้แต่งงาน ถูกบังคับต้องออกไปทำงานนอกบ้านแต่ก็มีบางส่วนที่เต็มใจ พวกเธอเหล่านั้นต้องเข้าอยู่ประจำกองทัพ เรือ อากาศ ที่เป็นที่มาของชุดเครื่องแบบสำหรับใส่ทำงานโดยใช้สีเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของสังกัดเหล่าทัพนั้นๆ ส่วนมากรูปแบบของเสื้อผ้ามัก จะมีความเรียบง่ายและเหมาะกับการใช้งาน ยกตัวอย่างชุดที่ใช้ใส่ทำงาน ประกอบด้วย เสื้อนอกติดแถวกระดุม กระเป๋าสีดำประจำตัวประชาชน และอุปกรณ์ต่างๆ กระโปรงเรียบๆ รองเท้าสีแบบ สวมใส่สบาย หมวกแก๊ป หรือหมวกเบเรต์ ช่างเสื้อที่ออกแบบชุด ยูนิฟอร์มที่มีชื่อเสียงคือ ดิกบี มอร์ดัน (1906-1983) เธอได้เปลี่ยนรูปแบบการตัดเย็บใหม่จากยุคก่อน โดยกำหนดทรงเสื้อให้สั้นขึ้น รูปไหล่เป็นทรงเหลี่ยม กางเกงขาแคบ กระโปรงทรงเอยาวแค่เข่า หรือได้เข่า และรองเท้าทรงทื่อ หรือทรงเตารีด เสื้อผ้าชุดทำงาน ไม่ได้ได้รับอนุญาตให้ผลิตที่มีรูปแบบการย้วย ถ่วงคอ และจีบพอง เหตุผลทั้งหมดทั้งมวลก็เพราะสภาวะสงครามและสภาพเศรษฐกิจของประเทศในขณะนั้นไม่เหมาะสมให้แต่งกายลุ่มลุ่ม กรุยกราย รูปทรงเสื้อผ้าจึงจำเป็นต้องทำให้เกิดความทะมัดทะแมงและคล่องตัวมากที่สุด [3]

ภาพที่ 3 แสดงโครงสร้างและลักษณะการออกแบบที่เข้าตามหลักการของคณะกรรมการ Suit, Utility Scheme, 1942. Museum no. T.43-1942. Victoria and Albert Museum.
ที่มา : <http://www.liverpoolblitz70.co.uk/tag/utility-fashion/>

ความสวยงาม

ไม่ว่ายุคใดสมัยใดเครื่องแต่งกายย่อมเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับมนุษย์ ไม่เว้นแม้แต่ผู้หญิงสมัยนั้นที่ต้องอยู่ในภาวะสงคราม ก็ไม่ละเลยการแต่งเนื้อแต่งตัวเช่นกัน ดังสุภาพสตรีที่ว่าโก่งามเพราะชนคณงามเพราะแต่ง เมื่อศึกษาเรื่องนี้พบว่าผู้หญิงในยุคนี้มีความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถปรับตัวในการหาของใช้ทดแทนเพื่อแก้ไขปัญหาสินค้าขาดแคลนได้ จนกลายเป็นนวัตกรรมความคิดใหม่ๆ ที่สามารถต่อยอดและเป็นที่มาของเครื่องสำอางที่มีใช้ในปัจจุบัณ ยกตัวอย่างประเภทของเครื่องสำอางที่น่าสนใจได้ดังนี้

เครื่องสำอางประเภทแป้งทาหน้าและลิปสติกโดยทั่วไป ในยุคนั้นจะมีเนื้อแห้ง หนา และแห้งแตกง่าย ปัจจัยที่กระทบต่อคุณภาพของเครื่องสำอางเกิดจากการขาดแคลนทั้งน้ำมัน ไขมัน และสารประกอบที่ทำให้เกิดการเกาะตัวซึ่งเมื่อขาดแคลนผลิตภัณฑ์เหล่านั้นจึงเป็นที่มาของผลิตภัณฑ์ประเภทครีมทาผิวที่มีส่วนผสมทำให้ผิวมีความนุ่มใสและมีความลื่นมัน อีกทั้งยังมีการพัฒนาช่วยทำให้ลิปสติกเกิดความเรียบลื่นได้อีกด้วย อีกตัวอย่างหนึ่งในเรื่องสินค้าทดแทนในยุคนั้นที่น่าสนใจอย่างเช่นน้ำยาทาเล็บโดยมีการใช้แผ่นฟิล์มไนโตรเซลลูโลสซึ่งมีความเหนียวและแข็งกว่ายาทาเล็บแบบปกติทั่วไปมาใช้แทน ผลที่ได้คือสีของเล็บจะมีความแวววาดดูคล้ายกับการต่อเล็บอะคริลิกในปัจจุบันนี้ซึ่งถือเป็นที่ยอมรับมากสำหรับสตรีในสมัยนั้น

ถุงน่อง โดยทั่วไปถือว่าถุงน่องคือส่วนหนึ่งของเครื่องแต่งกายสตรีในฝั่งตะวันตกแต่ถุงน่องมักขาดง่าย ทั้งยังหาซื้อยาก และซ่อมแซมยากอีกด้วย คนในยุคนั้นจึงเกิดความคิดการตกแต่งเรียขาชั้นแทนที่จะใช้ถุงน่องซึ่งถือว่าขาดแคลนอย่างมาก ถึงแม้ว่าจะมีถุงเท้าใช้แต่ส่วนมากจะใช้ในวันหยุดมากกว่า หากแต่ผู้หญิงสมัยนั้นรู้จักการใช้ถุงชาสีน้ำตาลมาทดแทนหรือใช้น้ำยาขจัดรองเท้า มาวางลงบนขาก่อนที่จะไม่ลื่นลวดวายเส้นสีดำไว้กลางหลังขา เพื่อหลอกตาว่าเป็นรอยตะเข็บของถุงน่องที่นิยมมีกันในยุคนั้น

การแต่งหน้า มักเน้นความง่ายและไม่มีความซับซ้อน ที่มักจะเน้นคือความชัดเจนและสร้างโครงหน้าให้โดดเด่น เช่น นิยมเขียนคิ้วโก่งเข้ม แป้งหน้าสีขาวนวล และทาปากสีแดงที่เรียกว่าริมฝีปากรูปโบว์ของคิวบิต แต่ผลที่ส่วนประกอบในการผลิตขาดแคลนจึงเกิดการคิดเครื่องสำอางสูตรใหม่ๆ เพื่อทดแทนของที่ขาดหายไป จากตลาดและมีเครื่องสำอางหลายๆ อย่างเกิดขึ้นในยุคนั้น เช่น ขนตาปลอมมอยไลเนอร์แบบน้ำ แป้งทาหน้าแบบแห้ง และมาสคาร่าแบบกันน้ำ เป็นต้น

แนวทรงผม ผู้หญิงนิยมมีผมหยิกลอน เพราะพวกเขาจะได้รับการชื่นชมได้งายโดยนิยมใช้แค่วีล็บ หรือที่คาดผม จะช่วยยกผมให้สูงขึ้นและปล่อยให้ตกลงมาเหมือนอย่างทรงของอลิสในแดนมหัศจรรย์ ที่จะติดโบว์ใหญ่ๆ ไว้ข้างหลังเหมือนกับสุภาพสตรีในประเทศสเปนหรือที่เรียกว่าทรง พีกกาบู (Peek-a-boo) ตัวอย่างผมทรงนี้ได้รับความนิยมตามอย่างดาราในยุคนั้นคือ เวจโรนิกา เลก [4]

การปรับใช้กับยุคปัจจุบัน

สไตล์ที่เน้นประโยชน์ใช้สอย (Utility) มีการสร้างแนวทางในการออกแบบเสื้อผ้านี้มายาวนาน ที่เราค้นเคยกันมากที่สุดคือ เสื้อผ้าแนวทหาร (Military) นั่นเอง เหล่าบรรดานักออกแบบในยุคปัจจุบันสนใจนำเสนอการออกแบบโดยใช้แนวความคิดนี้มาใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจในการออกแบบได้จากการใช้สิ่งที่ทำให้นึกถึงความเป็นทหารอย่างสีเขียวมะกอก สีเทา เป็นต้น ผสมผสานโครงสร้างชุดเครื่องแบบของทหารที่มักจะเน้นให้เสื้อนอกปกคอตั้ง การสร้างโครงสร้างที่เน้นการเพิ่มพองน้ำหนุนไหล่ รวมทั้งของตกแต่งจำพวกห่วงตัวตี ตะขอเกี่ยวต่างๆ เหล่านี้จะช่วยดึงดูดเด่นในการออกแบบให้ชัดเจนมากขึ้น การเลือกใช้การออกแบบที่มีกระเป๋าสีเสื้อขนาดเหมาะกับการใส่ของและการออกแบบเสื้อผ้าที่เน้นการใช้กระดุมโลหะต่างๆ เป็นต้น เมื่อนำมาออกแบบควรรู้จักตัดแปลงให้เข้ายุคปัจจุบันรวมถึงการปรับเปลี่ยนผ้าและวัสดุอื่นๆ ให้มีความทันสมัยมากขึ้นเพื่อให้ดูแปลกใหม่ออกไปจากอดีต [8] อย่างเช่น ห้องเสื้อ วิคตอเรีย เบคแฮม ออกแบบคอลเลกชันฤดูร้อน 2012 ได้นำเสนอเสื้อผ้าที่มีผสมผสานความกระชับกระเฉง คล่องตัว และมีโครงสร้างเรียบง่าย ไม่หวือหวา แต่มีความสง่างามและลงตัวตามความเป็นสไตล์นี้ได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อนำมาตัดเย็บกับเนื้อผ้าที่ดูหรูหราและลายพิมพ์ที่ล้ำสมัยก็เข้ากันได้เป็นอย่างดี เป็นต้น [6] นอกจากการออกแบบที่สามารถใช้สไตล์นี้แล้ว ข้อสำคัญในการแต่งกายในสไตล์นี้ขึ้นอยู่กับทางเลือกเสื้อผ้าแนวทหารนำมาผสมผสานกับเสื้อผ้ารูปแบบปกติอื่นๆ ได้อย่างง่าย ยกตัวอย่างเช่น ถ้าหากเรามีเสื้อนอกอยู่แล้วก็สามารถเอามาสวมใส่คู่กับกางเกงทรงตรงและเสริมความโดดเด่นโดยการคาดเข็มขัดหนังเรียบๆ เท่านั้น ก็พอได้ กลินอายและเข้ากับการแต่งกายอย่างปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม [7]

อีกหนึ่งแนวทางในการปรับตัวให้ประชาชนรอดพ้นจากสถานการณ์ข้าวของแพงในสมัยนั้นรัฐจะอนุญาตให้ประชาชนซื้อของใหม่เมื่อตัวเก่าใช้ไม่ได้เท่านั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน ยามประชาชนขาดแคลนของใช้จริงๆ รัฐบาลในยุคนั้นจึงออกนโยบายภายใต้แคมเปญทำเองสร้างและซ่อม (Make Do & Mend) เพื่อช่วยกระตุ้นให้ประชาชนให้ช่วยกันเริ่มตั้งแต่ดูแลถนอมเสื้อผ้าให้ดีเพื่อจะได้ใช้ได้นานขึ้นและซ่อมแซมก่อนที่จะทิ้งหรือขายเมื่อชุดเก่าหรือใช้งานไม่ได้แล้วและเปิดอิสระให้ผลิตเสื้อผ้าใช้เองในครัวเรือนโดยปราศจากการควบคุมใดๆ โดยองค์กรของรัฐ โดยประชาชนสามารถออกแบบเสื้อผ้าตัดเย็บได้ตามแบบที่ตนเองพอใจ ส่วนวัตถุดิบในการตัดเย็บก็เป็นสินค้าที่มีขายในท้องตลาดที่อาจจะไม่มีข้อจำกัดสูงอยู่แต่สิ่งที่จะได้คือแบบเสื้อที่แตกต่างจากที่ขายทั่วไปตามท้องตลาดซึ่งแฟชั่นอีกอย่างที่เกิดขึ้นในยุคนั้นคือการถักไหมพรม ที่เป็นที่ยอมรับอย่างมากเพราะสามารถทำเองได้ง่าย ใญามว่าง และการถักไหมพรมก็มีรูปแบบหลากหลาย จึงเป็นที่ถูกใจสำหรับผู้รักในการแต่งตัว และเมื่อเริ่มรู้สึกเบื่อเสื้อตัวเก่าเมื่อไร ก็สามารถละเอาเส้นไหมมาถักเป็นลายใหม่ได้อีก ถือเป็นทางเลือกที่ไม่เสียของไปเลยทีเดียวและยังได้เสื้อตัวใหม่อีกด้วย [5]

บทสรุป

การออกแบบเสื้อผ้าเป็นสิ่งที่สำคัญมาทุกยุคทุกสมัยไม่เว้นในสภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง แม้คนสวมใส่เสื้อผ้าเพื่อประโยชน์ในการปกป้องร่างกายแต่เสื้อผาก็ช่วยสร้างความพึงพอใจและแสดงบทบาทของตัวเอง แม้กฎหมายช่วยควบคุมอะไรก็ได้แต่การออกแบบเสื้อผ้า ไม่ว่าจะอย่างไรกฎหมายย่อมออกมาเพื่อให้เราปฏิบัติตามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้อยู่แล้ว แต่ดูเหมือนว่ากฎหมายไม่เหมาะที่จะออกมาเพื่อใช้กับการกำหนดการแต่งกายของมนุษย์

ภาพที่ 4 แสดงการรณรงค์ให้ประชาชนกักตุนสินค้าที่ผลิตโดยคณะกรรมการและทำตามคำสั่งของรัฐอย่างเคร่งครัด

ที่มา: Northwestern University's Digital Library <http://www.liverpool-blitz70.co.uk/tag/utility-fashion/>

เสียทีเดียว เพราะอย่างไรก็จะมีผู้คิดหาวิธีการผลิตสิ่งทดแทนได้เสมอ ซึ่งสิ่งนี้เกิดขึ้นเสมอเมื่อมนุษย์รู้จักปรับตัว การขาดแคลนทำให้เราได้วิธีการใหม่ๆ ของใหม่ๆ หรือของที่สามารถทดแทนของเดิมเหล่านั้น ดังนั้นกฎที่จำกัดการใช้สินค้าแฟชั่นนี้ทำให้เราเรียนรู้ว่าเราจะอยู่กับทุกเหตุการณ์ได้ถ้าหากเรารู้จักปรับตัวและใช้ทรัพยากรเท่าที่มีอย่างจำกัดให้ได้ประโยชน์สูงสุดและรู้คุณค่าของมันมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] Bayley, Ian. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). **A Brief Introduction to CC41**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.1940.co.uk/history/article/utility/utility.html>
- [2] Bramlett, Lizzie. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). **Utility Label**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://vintagefashionguild.org/label-resource/utility-label/>
- [3] Goodyear, Jill. (2003). **Fashion During Wartime**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.johndclare.net/wwii13-fashion.html>
- [4] Wikipedia. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). **Veronica Lake**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2554, จาก http://en.wikipedia.org/wiki/Veronica_Lake
- [5] Liverpool Blitz 70. (2011). **Wartime fashion**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.liverpoolblitz70.co.uk/tag/utility-fashion/>
- [6] Phelps, Nicole (2011). **Victoria Beckham**. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2555. จาก <http://www.style.com/fashionshows/review/S2012RTW-VBECKHAM>
- [7] JessicaShops. (2010). **Fashion trend : Utility Jacket**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2554, จาก [Blogs.ajc.com/Atlanta-shop-pings-deals/2010/02/01/fashion-trend-utility-jacket/](http://blogs.ajc.com/Atlanta-shop-pings-deals/2010/02/01/fashion-trend-utility-jacket/)
- [8] Roden, Margaret. (2010). **Military, Utility Fashion Trend For Women Military**. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://ezinearticles.com/?Military,-Utility-Fashion-Trend-For-Women>